

Lesopzet 'Tabel bij kwadratisch verband'

Thema van de les

De leerlingen leren bij een gegeven tabel van een kwadratisch verband een formule op te stellen. De formule is bij voorkeur van de vorm $y = a(x-m)(x-n)$ of $y = a(x-p)^2 + q$, maar er zijn ook andere mogelijkheden, zoals het omschrijven naar de vorm $y = ax^2 + bx + c$ of gebruik maken van symmetrie, schetsen en verschuiven.

Mogelijke lesdoelen

- Leerlingen kunnen bij een gegeven tabel van een kwadratisch verband een formule opstellen van de vorm $y = a(x-m)(x-n)$ of $y = a(x-p)^2 + q$,
- Leerlingen kunnen het probleem verkennen door te schetsen of door de regelmaat te zoeken.
- Leerlingen kunnen een oplossingsstrategie bedenken om het probleem te signaleren, analyseren en vervolgens op te lossen.
- Leerlingen kunnen hun antwoord controleren door hun grafische rekenmachine te gebruiken.

Relatie met het curriculum

In de havo wiskunde B staat:

- de grafiek en karakteristieke eigenschappen van de kwadratische of tweedegraadsfunctie $f(x) = ax^2 + bx + c$ of $f(x) = a(x-p)(x-q)$ of $f(x) = a(x-r)^2 + s$ evenals de naam parabool voor de grafiek ervan;

De opdracht is ook voor VWO wiskunde A en B bruikbaar

Startopdracht

Opdracht: Tabel bij kwadratische verband

Gegeven is de tabel bij een kwadratisch verband:

x	.....	1	2	3	4	.....	7
y		0	-3	-4	-3		?

- Bereken de y -waarde bij $x = 7$
Kun je het antwoord op vraag a op meerdere manieren vinden?
- Bereken de y -waarde bij $x = 100$.

Lesopzet

Lesfasen	Ondersteuning door de docent	Check of het begrepen is
<p>Inleiding Deze les gaat over een kwadratisch verband. Welke grafiek hoort nog maar bij een kwadratisch verband?</p>	<p>Zorg dat er ruitjespapier beschikbaar is.</p>	
<p>Fase 1: Begrijp het probleem De opdracht voor de leerlingen wordt op papier uitgedeeld, Opdracht doorlezen en nagaan of iedereen de opdracht begrijpt.</p>	<p>De grafische rekenmachine mag eerst niet gebruikt worden. Later in de les kunnen leerlingen hun antwoord met de GRM controleren.</p>	<p>Check of leerlingen weten wat een kwadratisch verband is.</p>
<p>Fase 2: Probeer het op te lossen Verwachte leerlingreacties Zie bijgevoegd document</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doorrekenen met verschillen in tabel - Topformule gebruiken - Nulpunten formule gebruiken - Translatie van $y = x^2$ gebruiken - Drie vergelijkingen opstellen. 	<p>Hints</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maak een schets - Is er sprake van symmetrie? - Zijn er snijpunten met de x-as? - Wat voor grafiek is het? - Wat voor formule hoort daarbij? - Wat heeft deze opdracht te maken met de grafiek van $y = x^2$ <p>Als leerlingen een formule gemaakt hebben mogen ze controleren met GR of antwoorden kloppen.</p>	<p>Check of leerlingen begrijpen dat dit niet om een lineair (a berekenen) of exponentieel verband gaat.</p>
<p>Fase 3: Presenteer en bediscusieer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vraag door op eventuele ingevingen die te maken hebben met een lineair verband of exponentieel verband. Vraag ook leerlingen die eerst dachten aan lineair, maar later bedachten dat dit niet - Begin met oplossingen die redeneren vanuit de tabel. Mogelijk verband leggen met constante toenames van de toenames (als dat voorkennis is) - Bespreek de oplossing met topformule en nulpuntenformule. • Thema's: hoe weet je dat (5, 0) op de grafiek ligt, • Schetsen is belangrijk. Nauwkeurig schetsen helpt. • Waarom geldt $a = 1$? <p>- Redeneer vanuit translatie. Wat heeft dat te maken met de topformule?</p> <p>- Eventuele andere oplossingen bespreken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Zorg dat de gegeven punten netjes getekend worden op het bord, liefst op een ruitjesbord. - Vraag of een gevonden antwoord past bij wat je verwacht, als je naar de schets kijkt. - vraag specifiek naar waarom je moet weten dat $a = 1$. 	
<p>Fase 4: Vat samen en blik terug Vakinhoudelijke doel (zie boven) benoemen Heuristieken: schetsen helpt bij deze opdracht. Houding: Als je gaat proberen, punten tekenen kun je op ideeën komen. Metacognitie: Je kunt jezelf controleren. Je kunt eerst nadenken wat je nog weet over een kwadratisch verband, voordat je begint te puzzelen.</p>	<p>Vraag leerlingen zelf samen te vatten. Noem zelf zowel een vakinhoudelijk als overstijgend leerdoel.</p>	<p>Gebruik eventueel een exitticket, of extra oefenopdracht (zie hieronder)</p>

Vervolg vraag

Gegeven is de onderstaande tabel bij een kwadratisch verband:

x	.....	1	2	3	.....	7
y		4	4	6		?

a) Bereken de y -waarde bij $x = 7$.

Probeer het antwoord op vraag a op meerdere manieren te vinden.

b) Bereken de y -waarde bij $x = 100$.